

Życie w Zjednoczonym Królestwie (imigranci z UE i EOG)

Wstęp

Ten tekst jest przeznaczony dla wszystkich obywateli UE i EOG mieszkających w Zjednoczonym Królestwie. Zawiera użyteczne informacje na takie tematy, jak mieszkanie, zdrowie, podatki i organizacje doradcze.

Mieszkanie

Formy stałego zakwaterowania to pokój, kawalerka, mieszkanie lub dom. Lokale do wynajęcia mogą być umeblowane lub nieumeblowane. Czynnosc jest zwykle płacony raz na miesiąc. Ogłoszenia o wynajmowanych lokalach można znaleźć w lokalnych gazetach lub na tablicach ogłoszeń w sklepach.

Poszukując lokalu można skorzystać z pomocy agencji nieruchomości (estate agent) lub agencji wynajmu lokali (letting agent). Za swoje usługi agencje pobierają opłaty, ale tylko wtedy, gdy wynajęcie dochodzi do skutku i po zawarciu formalnej umowy. Niektóre agencje pobierają ponadto opłatę administracyjną za przygotowanie umowy wynajmu i sporządzenie spisu inwentarza wynajętego lokalu. Dane kontaktowe agencji można znaleźć w lokalnej książce branżowej Yellow Pages (www.yell.com).

Większość właścicieli mieszkań wymaga kaucji/depozytu - zwykle w wysokości równoważnej 1-miesięcznemu czynszowi – oraz płacenia czynszu z 1-miesięcznym wyprzedzeniem. Niektórzy właściciele wymagają ponadto listów referencyjnych, należy więc być do tego przygotowanym. Wynajmując lokal od prywatnego właściciela pamiętaj o tym, aby zawrzeć umowę najmu i przyczytaj ją uważnie przed podpisaniem. Zadbaj także o to, aby stan lokalu i wszelkie umeblowanie zostały odnotowane w spisie inwentarza. W razie wątpliwości zwróć się do lokalnego Biura Porad Obywatelskich (Citizens Advice Bureau) – po podpisaniu umowy będzie za późno na zmienianie czegokolwiek.

Wsparcie finansowe

Jako obywatel jednego z krajów UE pełny dostęp do świadczeń uzyskasz dopiero po przepracowaniu tu – po uprzednim zarejestrowaniu się w Programie Rejestracji Pracowników (Workers Registration Scheme, WRS) - pełnego roku. Jeżeli pracujesz ponad 16 godzin tygodniowo i masz dzieci, możesz być uprawniony(a) do pobierania zasiłku na dziecko (child benefit) i zasiłku na dziecko dla osób pracujących (child tax credit). Jeżeli natomiast pracujesz co najmniej 30 godzin i nie masz dzieci, możesz się ubiegać o zasiłek dla osób pracujących (working tax credit). Dalsze informacje o zasiłkach typu tax credit uzyskać można w Urzędzie Podatkowym (Inland Revenue). Z biura zatrudnienia (Job Centre Plus) możesz skorzystać przy szukaniu pracy, ale aby móc się tam zgłosić po zasiłki, trzeba być zarejestrowanym w Programie Rejestracji Pracowników co najmniej od 1 roku, z przerwą w zatrudnieniu nie dłuższą niż 30 dni.

Także władze lokalne mogą świadczyć zasiłki i zapomogi. Na przykład osoby, które przepracowały w ramach WRS 1 rok, mogą się ubiegać o zasiłek mieszkaniowy (Housing Benefit) na pokrycie części kosztów mieszkania. Przed przyznaniem tego zasiłku sprawdza się, czy osoby składające wniosek mieszkają na stałe w Zjednoczonym Królestwie.

Osoby, które przepracowały w ramach WRS 1 rok, mogą się ponadto ubiegać o pomoc w płaceniu podatku lokalnego (Council Tax).

Podatek lokalny

Podatek lokalny (Council Tax), pobierany przez angielskie, szkockie i walijskie władze lokalne na sfinansowanie usług komunalnych, np. wywóz śmieci oraz policji i straży pożarnej. Wysokość podatku zależy od stawek ustalonych przez dane władze lokalne, wartości zajmowanego lokalu, a także sytuacji podatnika. Na przykład osoba mieszkająca samotnie jest uprawniona do zniżki 25%, a studenci na studiach dziennych są od tego podatku zwolnieni.

Opieka zdrowotna

Obywatelom ww. krajów przysługuje bezpłatne leczenie szpitalne w nagłych przypadkach. Aby skorzystać z tej możliwości trzeba poprzez okazanie swojego paszportu/dowodu osobistego lub Europejskiej Karty Ubezpieczenia Zdrowotnego (EHIC) udokumentować, że się jest obywatelem kraju UE. W nagłym przypadku medycznym udaj się do oddziału pomocy doraźnej (Accident and Emergency/Casualty Department) najbliższego szpitala, lub zadzwoń pod nr 999 po pogotowie.

W celu zarejestrowania się u lekarza domowego (General Practitioner, GP) w Zjednoczonym Królestwie należy udać się do najbliższego ośrodka zdrowia. Niektórzy lekarze przyjmują pacjentów prywatnych, należy więc upewnić się, że zarejestrowano Cię jako pacjenta NHS, w przeciwnym razie jest możliwe, że będziesz musiał(a) pokryć pełne koszty leczenia. Jeżeli zarejestrowanie się nie powiodło się u 3 kolejnych lekarzy, skontaktuj się z miejscowym oddziałem Primary Health Care Trust. Potrzebujesz także zarejestrować się u dentysty. Niektórzy z nich mają praktyki prywatne i pobierają opłaty za leczenie. W znalezieniu lokalnego ośrodka zdrowia lub dentysty może pomóc infolinia telefoniczna NHS Direct, możesz też skorzystać ze strony internetowej:

w Anglii: www.nhs.uk/servicedirectories/Pages/ServiceSearch.aspx

w Irlandii Północnej

- szukanie lekarza: www.centralservicesagency.com/display/currentmedicallists
- szukanie dentysty: www.centralservicesagency.com/display/howtofindadentist

w Szkocji: www.show.scot.nhs.uk/organisations/index.html

w Walii: www.wales.nhs.uk/directory.cfm

Telefoniczna infolinia służby zdrowia (NHS Direct)

Jeżeli masz kłopoty zdrowotne, ale nie wiesz, gdzie się zwrócić o pomoc, możesz zadzwonić do NHS Direct pod nr 0845 46 47. Jest to poufna, całodobowa infolinia telefoniczna, zatrudniająca pielęgniarki i odpowiednio przeszkolonych operatorów, udzielająca porad medycznych, a w razie potrzeby informacji o innych usługach i instytucjach. NHS Direct dysponuje wykazem dentystów, lekarzy i szpitali w Twoim miejscu zamieszkania. Korzysta z usług Language Line, agencji tłumaczeń telefonicznych.

Infolinia NHS Helpline w Szkocji

W Szkocji możesz zadzwonić do NHS Helpline. Jest to bezpłatna infolinia telefoniczna pod numerem 0800 22 44 88.

Jest czynna 7 dni w tygodniu w godzinach od 8 do 22. Dalsze informacje o służbie zdrowia i NHS Scotland znajdziesz na stronie internetowej www.show.scot.nhs.uk.

Poradnie ogólnokrajowe

Biura Porad Obywatelskich (Citizens Advice Bureau) oferują pomoc i porady dotyczące szerokiego zakresu spraw, m.in. świadczeń socjalnych, mieszkaniowych i imigracyjnych. Najbliższe Biuro Pomocy Obywatelskiej znajdziesz w książce telefonicznej lub na następujących stronach internetowych:

w Anglii i Walii: www.citizensadvice.org.uk

w Szkocji: www.cas.org.uk

w Irlandii Północnej: www.citizensadvice.co.uk